

Op bezoek bij een MS-patiënte

Naar Siberië voor apitherapie

Ton Thissen

Multiple Sclerose is een ziekte van het Immuunsysteem, waarbij dit foutief ingrijpt in ons lichaam. In plaats van ziektekiemen of andere indringers, worden juiste gezonde lichaamcellen aangevallen. Bij MS met name de beschermlaag (Myelinelaa) van de zenuwcellen in het centrale zenuwstelsel (hersenen en ruggenmerg). Dit foutieve ingrijpen in het CZS leidt tot ontstekingshaarden, ook bekend als laesies, die tot allerlei uitval van lichaamsfuncties kunnen leiden. Hierbij een persoonlijk verhaal.

Er is al heel wat onderzoek naar de oorzaken van deze ziekte gedaan om daarmee oplossingen op het spoor te komen. Apitherapie – het inzetten van bijen en bijenproducten tegen o.a. MS - trok altijd al de aandacht van diverse onderzoekers in verschillende delen van Europa en de wereld. In Nederland had het laatste onderzoek op MS-gebied in 2004 plaats aan de universiteit van Groningen. In oktober 2005 verscheen het eindrapport. Daarvan heeft BIJEN (14-11-2005, pag. 313) verslag gedaan onder de kop, tevens de conclusie van het onderzoek: "Bijensteektherapie heeft geen effect op ziekte-activiteit MS-patiënten".

Rolstoel

Bij Riet Boerboom (1945) werd in februari 2005 door een neuroloog verbonden aan Streekziekenhuis Zevenaar MS vastgesteld. Symptoom: een min of meer slepend linkerbeen. Wat daaraan te doen, was haar vraag. Het antwoord: er bestaat geen medicijn tegen MS. Je moet er dus mee leren leven.

Met haar zoon runt Riet – haar man overleed in 1996 – een fietsenzaak. Zij doet de winkel; hij de werkplaats. Haar woning

ligt boven de zaak. De verbindende trap vormt tot nu toe nog niet echt een probleem, maar dat zal gaandeweg anders worden: de ziekte MS is immers progressief. Met die wetenschap voor ogen ziet Riet zichzelf over een aantal jaren – "altijd minder dan je denkt" – in een rolstoel zitten. "Ik ben niet zo gauw bang; voor mensen niet; voor dieren niet, maar de gedachte aan een rolstoel bezorgt me nachtmerries. Ik heb me voorgenomen er werkelijk alles aan te doen om daar uit te blijven".

Chelyabinsk

Zoon Bob leeft intens met zijn moeder mee en is zeer actief op internet. Die combinatie brengt hem bij Chelyabinsk in Siberië. Daar is een kliniek voor apitherapie. Er wordt een behandeling gedurende drie weken aangeboden, waarin naast bijensteken ook allerlei therapieën worden toegepast. Voor logies (overnachtingen en maaltijden) en behandeling van 10.00 uur tot 17.00 uur staat een bedrag van € 35,- per dag. Om kort te gaan: drie weken Chelyabinsk komt incl. reiskosten en begeleiding neer op zo'n € 1.800,- Riet Boerboom besluit zich voor deze therapie in Siberië op te geven: een (eventuele) hypermoderne rolstoel zou wel eens meer kunnen kosten. En die wil ze onder geen beding.

Haar dagboek loopt van 6 okt. t/m 27 okt. 2006. Van Schiphol naar Schiphol. Voorzien van in totaal 328 bijensteken heeft ze ook het Rode Plein in Moskou nog gezien. Het bleef overigens niet bij bijensteken alleen, blijkt uit haar dagboek. Ook massage, heilgymnastiek, fysiotherapie stonden op het dagelijks programma en honing, propolis en kruidentheo op het menu, waarvan je als het de maaltijden betreft, niet zeggen kon dat dat nou iets was om over naar huis te schrijven. "Maar wat wil je ook voor

De bijen worden links en rechts van de ruggenwervels geplaatst

dat geld..." zegt Riet vergoelijkend. Het voordeel van dit nadeel bleek tenslotte te bestaan uit 3 kg. gewichtsverlies. "En dat was weer mooi meegenomen", aldus Riet.

Bijensteken

De bijensteken worden in de kliniek van Chelyabinsk op verschillende lichaamsdelen toegebracht: op de rug/ruggengraat, het hoofd, de knie(holte), de kuit, de voet(zool), het bovenbeen, de schouder, de bil, het oor, tussen duim en wijsvinger. De steken op het hoofd en de voeten zijn volgens Riet best wel pijnlijk, maar de massage die daarop volgt is weldadig. Het personeel dat de therapie uitvoert is buitengewoon betrokken bij de cliënten; het zijn stuk voor stuk aardige, vriendelijke en lieve mensen. De bijen zijn dat natuurlijk niet: zij verkeren in een toestand waarbij steken hun laatste middel ter overleving is. Riet: "Je merkt daar als patiënt weinig van. Je voelt natuurlijk wel de steek maar je ziet meestal niet dat de bij daadwerkelijk steekt. Je ziet dan ook de agressiviteit van het diertje niet en dat brengt de bijensteek al snel terug tot het niveau van een prik op de prikpoli. De verpleegsters gaan bijzonder handig met de bijen om. Die zitten in een doosje met een schuifje waaruit ze met een pincet telkens een bij oppakken om die op b.v. je been te zetten. Als de bij gestoken heeft dompelen ze haar onder in een bakje water. Niet leuk voor zo'n beestje natuurlijk, al troostte ik mij met de gedachte dat een bij na een steek in een mensenhuid toch ten dode is opgeschreven. Ze kan haar angel namelijk niet terugtrekken uit de elastische huid".

Gelatenheid

Er kan dan wel een onderzoek gedaan zijn in Nederland met een negatieve uitslag, maar dat hoeft volgens Riet Boerboom

niet te betekenen dat daarmee de kous af is. "Daar lijkt het echter wel op. Je vraagt je wel eens af waarom Nederlandse medici zich zo weinig gelegen laten liggen aan experimenten en ontwikkelingen in het buitenland als het MS betreft. Van de andere kant begrijp ik niet waarom MS-patiënten zich zo gelaten neerleggen bij het "advies": je moet er maar mee leren leven".

In april gaat ze met medeweten van haar huisarts weer naar Chelyabinsk voor een vervolgkuur van drie weken. In de tussentijd moet ze een imker zien te vinden die haar de 328 bijen levert om de vereiste overbrugging tussen eind oktober en begin april mogelijk te maken. Het ziet ernaar uit dat haar dit op korte termijn gaat lukken.

Naschrift: in de maand januari jl. hebben twee imkers van de afdeling Liemers voor bijen en steken gezorgd. Intussen heeft Riet haar tweede sessie in Siberië met goed gevolg afgesloten. In juli hebben genoemde imkers haar weer bijen geleverd met het oog op haar derde Russische reis in oktober a.s.

Noot van de redactie:

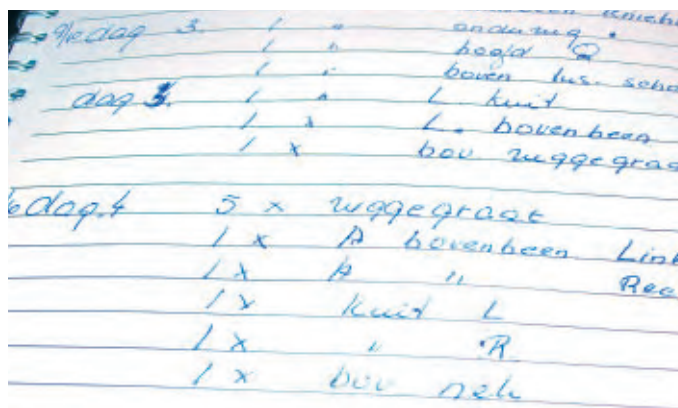
De redactie heeft besloten dit persoonlijke verhaal van mevr. Boerboom te plaatsen omdat de behandeling met mede weten van haar huisarts gebeurt. De redactie weet dat imkers regelmatig benaderd worden met de vraag om een MS-patient te helpen. Ik wil benadrukken dat een imker altijd bedacht moet zijn op een mogelijke allergische reactie. Ga dus nooit zomaar aan de slag, de verantwoording moet altijd bij patient en een behandelend arts liggen.

De gebruikte hulpmiddelen

Bij wordt op hand geplaatst

Het dagboek van mw. Boerboom

Wim Wienholts gebruikt de exhauster om de bijen uit de kast te halen

Foto Peter Elshout

Foto's Ton Thissen